

‘Recht voor ogen’

Oecumenische viering in de week van gebed voor de eenheid 2019

Voorganger: Ds. Heleen Weimar

Met de kinderen:

De jassen van Jozef

Vader Jacob had dertien kinderen, twaalf jongens en een meisje. Hij hield van al zijn kinderen, maar van Jozef, de een-na-jongste, hield hij het allermeeft. Jozef was zijn lievelingskind, hij verwende hem meer dan de andere kinderen. Jozef kreeg van zijn vader een hele mooie jas, met prachtige kleuren en bijzondere figuren. Jozef stapte er trots in rond. Zijn broers vonden het niet leuk dat Jozef werd voorgetrokken. Ze vonden het oneerlijk van hun vader en kregen een hekel aan hun broertje.

Op een dag waren de jongens ver van huis om de schapen de hoeden. Jozef ging hen eten brengen. Toen hij eraan kwam, zeiden de broers tegen elkaar: ‘We ruimen hem uit de weg, die opschepper.’ Ze trokken Jozef zijn jas uit en gooiden hem in een diepe put. Daar zat Jozef op de bodem van de put, in zijn hemd, te bibberen van ellende. Toen er een karavaan van kooplieden met zwaarbeladen kamelen langskwam, die op weg waren naar Egypte, verkochten de broers Jozef aan de kooplui.

Maar wat moeten ze aan hun vader zeggen? Ze krijgen een idee. Ze maken scheuren in de mooie jas van Jozef en smeren er bloed van een schaap op. Ze laten de jas aan hun vader zien en vertellen dat hun broer door een wild dier is verscheurd. Vader Jacob schreeuwt het uit van schrik en verdriet. Dagenlang huilt hij. Niemand kan hem troosten.

Maar Jozef is niet dood, hij leeft. Hij is met de karavaan op weg naar Egypte. Jozef is nu een slaaf die als een dier verkocht kan worden en die niet kan doen wat hij zelf wil.

In Egypte wordt verkocht aan een rijke man, die Potifar heet. Jozef moet in het huis van Potifar voor alles zorgen. In plaats van die mooie kleurige jas die hij van zijn vader kreeg draagt hij nu een gewone werkjas.

De vrouw van Potifar ziet Jozef in huis aan het werk. Ze wordt verliefd op hem. ‘Wil je met me vrijen?’ vraagt ze een keer als er verder niemand thuis is, en begint hem zijn jas uit te trekken. Maar Jozef rukt zich los en rent weg. Mevrouw Potifar blijft achter met de jas in haar handen. Als haar man thuis is zegt ze huilend: ‘Die brutale slaaf Jozef wilde met me vrijen. Hij had zijn jas al uitgetrokken.’ Potifar gelooft wat

zijn vrouw vertelt. Woedend geeft hij opdracht om Jozef op te pakken en in de gevangenis te gooien.

Daar zit Jozef, in een kerker onder de grond, in zijn gevangenskleren. Hij kreeg de schuld van iets dat hij niet heeft gedaan en er komt geen eerlijke rechtszaak. Ook in de gevangenis moet hij werken, hij moet brood en water bij de andere gevangenen brengen. De andere gevangenen praten met Jozef, ze vertellen hem waar ze bang voor zijn, waar ze op hopen en waar ze van dromen. Ze merken dat Jozef goed kan luisteren en dat hij begrijpt wat hun dromen betekenen.

Op een nacht heeft de farao, de koning van Egypte, een nare droom die hem bang maakt. Hij droomt dat hij aan de oever van de rivier de Nijl staat. Plotseling komen zeven mooie dikke koeien op uit het water, klimmen op de oever en beginnen te grazen. Even later komen nog eens zeven koeien uit het water, maar nu lelijke magere dieren. De magere koeien eten de mooie dikke koeien op, maar blijven zo mager als ze waren. Na die droom schrikt de koning wakker. Wie kan uitleggen wat die droom betekent? Een van zijn dienaren weet dat er in de gevangenis iemand zit, die goed dromen uit kan leggen. Dat is Jozef! Jozef wordt gehaald en bij de farao gebracht. Hij luistert goed naar wat de farao hem vertelt en zegt dan: ‘Met deze droom wil God u laten weten dat er eerst zeven goede jaren komen, met genoeg regen en koren voor de mensen en gras voor de dieren. Maar daarna komen er zeven jaren met heel weinig regen en mislukte oogsten en verdord gras. Dan komt er hongersnood. Het lijkt mij verstandig om grote schuren te bouwen en in de goede jaren koren en hooi te sparen voor de slechte jaren. Dan is er toch genoeg eten voor iedereen.’

De koning van Egypte is zo blij met Jozefs uitleg en met zijn wijze raad, dat hij Jozef onderkoning maakt en hem vraagt om zijn goede plan uit te voeren. Hij geeft Jozef een prachtige koningsmantel, zodat iedereen kan zien dat hij heel belangrijk is.

Zo komt het dat na zeven goede jaren de mensen en de dieren in Egypte geen honger hoeven te lijden als de zeven slechte jaren komen. Maar in Israël is er wel hongersnood. Daar is ook geen regen gevallen. Daar is de oogst mislukt en het gras verdord. Vader Jacob vraagt aan zijn zonen of ze naar Egypte willen gaan om daar eten te kopen.

Wanneer Jozef zijn broers ziet aankomen, schrikt hij enorm. En zijn boosheid over wat zijn broers hem

hebben aangedaan, laait in hem op. Zijn broers herkennen Jozef niet, in zijn mooie Egyptische onderkoningsjas. Jozef zegt in het Egyptisch: 'Zijn jullie soms spionnen?' en laat hen in de gevangenis zetten. 'Dit is onze straf', zeggen de broers in hun eigen taal tegen elkaar, 'voor het kwaad dat we Jozef hebben aangedaan.' Ze weten niet, dat de Egyptische onderkoning hen kan verstaan!

Nu weet Jozef dat zijn broers spijt hebben van we ze deden. Hij laat ze uit de gevangenis halen en nodigt hen uit voor een diner in zijn paleis. De broers weten nog steeds niet dat de onderkoning hun eigen Jozef is en snappen ook niets van wat er allemaal gebeurt. Als ze aan tafel zitten, kan Jozef zich niet meer inhouden. Hij barst in snikken uit en roept in zijn moederstaal: 'Ik ben Jozef, jullie broer!' Nu herkennen de broers zijn stem. En nu zien ze het ook: dit is Jozef, die ze verkocht

hebben aan de karavaan naar Egypte. De broers schrikken enorm. Zal Jozef nu wraak gaan nemen? Maar Jozef zegt: 'Wees niet bang. Ik zal jullie geen kwaad doen. God heeft van het kwade dat jullie hebben gedaan iets goeds gemaakt. Doordat ik in Egypte ben gekomen, kan ik ervoor zorgen dat jullie niet verhongeren. Ga naar huis en kom terug met vader Jacob en jullie vrouwen en kinderen. Want de hongersnood is nog niet voorbij.'

Jozef geeft hen eten mee voor onderweg en mooie kleren, feestkleren. De broers lopen er blij in rond. Aan het onrecht is een eind gekomen. Alles is recht gezet. Jozef heeft het met hen goed gemaakt. En nu nog het goedmaken met hun vader...

Naar een serie weetjes uit de Samenleesbijbel (Heerenveen 2015) bij Genesis 37-45, op p. 105, 108, 113, 116, 119 en 129.